

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 51/12
V Lucemburku dne 26. dubna 2012

Rozsudek ve věci C-472/10
Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság v. Invitel Távközlési Zrt

Členský stát může stanovit, že zneužívající smluvní klauzule, jež byla prohlášena za neplatnou na základě žaloby podané ve veřejném zájmu proti prodávajícímu zboží nebo poskytovateli služeb orgánem na ochranu spotřebitele, není závazná pro žádného spotřebitele, který s tímto prodávajícím nebo poskytovatelem uzavřel smlouvu, na niž se použijí tytéž obchodní podmínky

Takové pravidlo představuje přiměřený a účinný prostředek k zabránění dalšímu používání zneužívajících klauzulí.

Směrnice o zneužívajících smluvních klauzulích¹ stanoví, že takovéto klauzule obsažené ve smlouvě uzavřené s prodávajícím zbožím nebo poskytovatelem služeb nejsou pro spotřebitele závazné.

V Maďarsku se Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság (vnitrostátní orgán ochrany spotřebitele) může před soudy domáhat prohlášení neplatnosti zneužívající klauzule obsažené ve spotřebitelské smlouvě, jestliže se použití takovéto klauzule prodávajícím zbožím nebo poskytovatelem služeb dotýká velkého počtu spotřebitelů nebo způsobuje významnou škodu. Podle maďarských právních předpisů se prohlášení neplatnosti zneužívající klauzule soudem na základě takové žaloby ve veřejném zájmu (*popularis actio*) použije na každého spotřebitele, který uzavřel smlouvu s prodávajícím zbožím nebo poskytovatelem služeb, která tuto klauzuli obsahuje.

Tento maďarský orgán obdržel řadu stížností spotřebitelů proti společnosti Invitel, operátorovi nabízejícímu služby pevné telefonní sítě, neboť ve svých obecných podmínkách platných pro účastnické smlouvy jednostranně zavedla klauzuli, která jí přiznává právo dodatečně fakturovat „náklady na platbu poštovní poukázkou“, tedy částku uplatňovanou v případě úhrady faktur prostřednictvím poštovní poukázky. Kromě toho způsob výpočtu těchto nákladů na platbu poštovní poukázkou nebyl ve smlouvách upřesněn.

Uvedený orgán měl za to, že dotčená klauzule představuje zneužívající smluvní klauzuli, a proto se před maďarskými soudy domáhal, aby určily její neplatnost a rozhodly, že zákazníkům společnosti Invitel budou vráceny neoprávněně vybrané částky „nákladů za platbu poštovní poukázkou“.

Pest Megyei Bíróság (obvodní soud v Pešti, Maďarsko), jemuž byl spor předložen, se Soudního dvora v podstatě táže, zda maďarské ustanovení, jež přiznává právní účinky prohlášení neplatnosti zneužívající klauzule na základě žaloby ve veřejném zájmu všem dotýčným spotřebitelům, je v souladu se směrnicí.

V rozsudku vydaném dnešního dne Soudní dvůr nejprve připomněl, že směrnice ukládá členským státům povinnost umožnit osobám nebo organizacím majícím legitimní zájem na ochraně spotřebitele obracet se na soudy se žalobou na zdržení se jednání za účelem určení, zda klauzule formulované s cílem obecného použití mají zneužívající charakter, a případně s cílem dosáhnout jejich zániku. Soudní dvůr v tomto ohledu nicméně upřesnil, že směrnice nemá za cíl harmonizaci

¹ Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách [zneužívajících klauzulích] ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. L 95, s. 29; Zvl. vyd. 15/02, s. 288).

sankcí použitelných v případě uznání zneužívajícího charakteru klauzule v rámci řízení zahájených těmito osobami nebo organizacemi.

Soudní dvůr dále uvedl, že efektivní dosažení odrazujícího cíle žalob podávaných ve veřejném zájmu vyžaduje, aby klauzule, které byly prohlášeny za zneužívající v rámci takové žaloby na zdržení se jednání podané proti dotyčnému prodávajícímu nebo poskytovateli, nebyly závazné ani pro spotřebitele, kteří jsou případně účastníky řízení, ani pro spotřebitele, kteří účastníky řízení nejsou, avšak s prodávajícím nebo poskytovatelem uzavřeli smlouvu, na kterou se vztahují stejné obecné podmínky. Soudní dvůr v tomto kontextu zdůraznil, že žaloby ve veřejném zájmu směřující k odstranění zneužívajících klauzulí mohou být podány i před jejich použitím ve smlouvách.

Za těchto okolností Soudní dvůr konstatoval, že **napadené maďarské právní předpisy míří právě na ten účel, který je sledován směrnicí, totiž že členské státy zajistí, aby existovaly přiměřené a účinné prostředky zabraňující dalšímu používání zneužívajících klauzulí.** V důsledku toho jsou tyto předpisy slučitelné se směrnicí.

Soudní dvůr dodal, že vnitrostátní soudy jsou z určení neplatnosti v rámci žaloby na zdržení se jednání povinny bez návrhu dovést, a to i do budoucnosti, veškeré důsledky, které jsou stanoveny vnitrostátním právem tak, aby uvedená klauzule nebyla závazná pro spotřebitele, kteří uzavřeli smlouvu, na niž se použijí stejné obecné podmínky.

Konečně pokud jde o posouzení, zda má inkriminovaná klauzule Invitel zneužívající charakter, Soudní dvůr odpověděl, že takové posouzení spadá do pravomoci vnitrostátního soudu. V rámci tohoto posouzení bude maďarský soud muset zejména ověřit, zda ve světle všech klauzulí obsažených ve smlouvě a použitelných vnitrostátních právních předpisů jsou důvody nebo způsob změny nákladů souvisejících se službou, která má být poskytnuta, formulovány jasným a srozumitelným jazykem a zda spotřebitelé mají právo od smlouvy odstoupit.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499